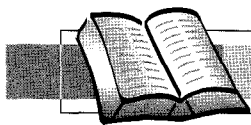

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het gebed om Gods weldadigheden

*Maak Uw weldadigheden wonderbaar;
Gij, Die verlost degenen, die op U betrouwen*

Psalm 17:7a

Psalm 17 is een gebed. Een gebed van David dat biddend wordt gezongen. In dit lied bij snarenspeel, deze psalm, blijkt dat David grote vrijmoedigheid heeft.

Deze vrijmoedigheid is geen indrukloze brutaliteit. Er is reden voor deze vrijmoedigheid, waarmee David zijn hart voor de Heere openlegt. De omstandigheden waarin hij verkeert, geven reden tot zorg (vs. 9-12). Hij wordt door Saul vervolgd als een veldhoen op de bergen. Dit opgejaagd worden brengt hem niet tot wanhoop. David zoekt niet, door angst gedreven, hulp bij mensen. Hij belijdt dat dit ongenoegzaam is en brengt onder woorden dat het bedenken van het vlees zonde tegen God is (vs. 13-15). In- en uitwendige zorgen drijven hem in de binnenkamer. Hij buigt zijn knieën en stort zijn nood voor de Heere uit. Hij voelt zich klein. Daardoor is er ook een zich afhankelijk weten. Afhankelijk van Hem in Wiens hand Davids leven is. We mogen de Heere om alle dingen van het leven vragen. Huwelijk en gezin. School en werk. Gezondheid en verdriet. Het leven in de onbekende toekomst.

Vraagt David alleen om redding uit Sauls hand? Er is meer. De weldadigheden des Heeren strekken zich uit over een van Hem afgefallen mensengeslacht. Tussen Hem en de ziel is door de val in Adam een scheiding gekomen. Het gescheiden zijn van

Gods gunst en gemeenschap geldt ons allen. De kloof tussen de Heere en de ziel is van 's mensen kant onoverbrugbaar. Doch nu wil de Heere een van Hem vervreemd mensengeslacht gedachtig zijn. Dit vloeit voort uit een werk dat eenzijdig van de Heere is. Het is mogelijk omdat er een welbehagen is. Dat wil zeggen dat de drieënige Verbondsgod een behagen heeft. Dat behagen strekt zich uit over gevallen en vijandige Adamskinderen. Dat eenzijdig behagen is van eeuwigheid. Hij is bij machte om de kloof die er is tussen vijandige, schuldige zondaren en de Heere te overbruggen. Hij zal de schuld die er is, verzoenen.

Om zondaren te verlossen, heeft Hij Zijn weldadigheid in Zijn Zoon geschonken. Die geboren werd, geleden heeft, gestorven is, maar die door Zijn verrijzenis dood en graf overwon. Alleen in Hem is er verlossing voor van God vervreemden. Alleen in Christus is er redding voor een schuldige ziel. Gods Zoon heeft niet alleen de kloof overbrugd, maar - meer nog - ook gedempt. De profeet Micha schrijft hierover: 'Hij zal Zich onzer weder ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden dempen'. Dit zijn weldadigheden die de Heere wonderbaar maakt. Hoe, zo zal een schuldverlagen ziel vragen? Wel, door de toepassende kracht van Gods Geest. Hoe blijkt het betrouwen in het leven van Gods kinderen, waarover de tekst spreekt? In Psalm 17 zoekt David in

nood bescherming bij Hem, opdat hij zijn levensgang zal gaan op het spoor van Gods geboden (vers 5). Zijn smeekbede omvat geheel het leven: werk, school, gezin en gezondheid. Bidt u het gebed in de tekst voor uw man, vrouw en kinderen? Het mag in afhankelijkheid worden gebeden voor kerk, zending en evangelisatie, opdat de Heere velen doet gaan op het pad van Zijn geboden.

Davids gebed is persoonlijk. Het getuigt van een zielsverlangen. 'Maak Uw weldadigheden wonderbaar, Gij, Die verlost degenen, die op U betrouwen'. De man naar Gods hart is niet trots op zijn betrouwen. Het maakt hem niet lui. Het doet hem niet op het bed van zorgeloosheid rusten. Zijn gemis is groter dan z'n bezit. Hij zoekt Gods weldadigheden voor zijn hart. Dit doet David de Heere aankleven met een uitziend en levend verlangen. Alleen de Heere kan beschermen voor tijd en eeuwigheid, naar lichaam en ziel. Dit kán en zál Hij ook doen. Omdat dit door Christus duur is verdiend. Wat Hij heeft verdiend wil Hij door Woord en Geest ook toepassen aan zondaarsharten. Deze verdienste is vrucht van Hem, naar Wie onder het

Inhoud	
Meditatie:	
Het gebed om Gods weldadigheid	1
Bijbelstudies:	
Saraï, Hagar en Ismaël (3)	2
Om het behoud van de identiteit	3
Vervolgd om der gerechtigheid wil (2)	5
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	8
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abbon. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@kliksafe.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:
voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland, per jaar:
Europa € 56,-
Canada \$ 98,-
Amerika \$ 85,-

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Oude Testament werd uitgezien. Wat wil Hij toepassen? Weldadigheden die wonderbaar zijn. Wonderbaar, want wat niet groeit en bloeit in het hart van de mens, schenkt de Heere. Hij roept de dingen die niet zijn, alsof ze waren. De Heere maakt van dood, levend. Hij werkt een vragen om verlost te worden van zonde en schuld. Een vragen, ook om dagelijks te leren haten wat God haat.

Door welk middel kan een schuldige en ellendige worden vertroost en bemoedigd? Door weldadigheden die wonderbaar zijn. Dat is door de Ene Naam, die boven alles uitsteekt. En men noemt Zijn Naam, Wonderlijk, Hij draagt de Naam Jezus, dat betekent Zaligmaker. Deze Naam draagt Hij, omdat Hij Zijn volk zal zaligmaken van hun zonden.

David roept tot God: 'O, Heere, maak Uw weldadigheden wonderbaar'.

Maak Hem alles voor hart en even. Uit de nood zoekt het hart kennis áán en verborgen omgang mét de Middelaar door God gegeven, Christus. Paulus

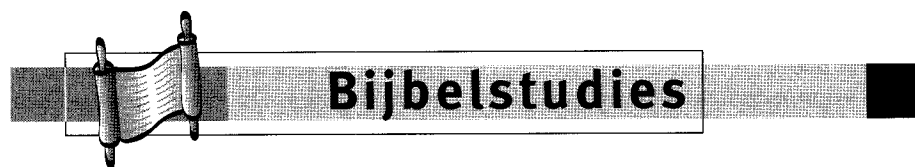
zoekt, begeert en zegt hiervan: 'Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden'. Dit verlangen en uitzien blijft: 'Niet dat ik het alrede gekregen heb of alrede volmaakt ben, maar ik jaag daarnaar, of ik het ook grijpen mocht'. Gods weldadigheden zijn niet alleen voor het leven hier. Ze wijzen ook op een erfenis die Gods Kerk wacht, waarnaar het laatste vers van de Psalm verwijst: 'Ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken'.

Kent u het gebed reeds? Bidt u de smeekbede? Daar waar de schuldbrief ontvangen is, zal deze ook geopend worden. Dan rijst de diep afhankelijke toon omhoog:

'Maak Uw weldadigheden wonderbaar, Gij, Die verlost degenen, die op U betrouwen'.

Dordrecht,

ds. A.A. Brugge

Sarai, Hagar en Ismaël

Genesis 16: 1-6

(3)

Verleiding

Sarai stelde dus aan Abram voor, dat hij tot haar dienstmaagd, Hagar, zou ingaan en zo een kind zou verwekken. Op die wijze wilde zij de Heere als het ware een handje helpen om de belofte vervuld te krijgen. Het ging van Sarai uit. Zij begon erover. En Abram stemde erin toe. Hij had moeten weigeren. Maar ook bij Abram was sprake van klein geloof. Hij werd door zijn vrouw verleid. Evenals eens Adam verleid werd door Eva. De verleiding kan soms komen van onze naaste bloedverwanten. Het is het gevaarlijkst als het komt van een kant, waarvan wij dat het allerm minst zouden verwachten. De verleiding kan zelfs komen van een kind van God. Zo was het hier. Het ene kind van God verleidde het andere kind van God. En Abram liet zich verleiden. "Snode verzoeking en kunnen

onder een zeer schoon voorgeven tot ons komen en zeer aannemelijk schijnen. Gelijk vleselijke wijsheid voortloopt op Gods *tijd* van genade, zo voert zij ons ook buiten Gods *weg*. Dit zou gelukkig voorkomen kunnen worden, als wij God om raad wilden vragen door Zijn Woord en door het gebed, voor wij iets ondernemen dat van gewicht en verdacht is. Hierin is Abram tekort gekomen, hij huwde zonder Gods toestemming. *Dit gevoelen was niet uit Hem, Die hem riep*" (Matthew Henry).

Hagar tot vrouw

Sarai bracht haar dienstmaagd Hagar zelf uit tot Abram. "Zo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, haar dienstmaagd, ten einde van tien jaren, welke Abram in het land Kanaän gewoond had, en zij gaf haar aan Abram, haar man, hem tot een

vrouw. En hij ging in tot Hagar, en zij ontving" (vers 3, 4a). Hagar raakte dus in verwachting. Wellicht hebben Abram en Sarai gedacht dat de Heere nu Zijn belofte zou gaan vervullen via Hagar. Want het ging hen om vervulling van Gods belofte. Nee, hier was geen sprake van vleeselijke wellust, maar van een verlangen naar de vervulling van Gods Woord. Maar ondertussen was er hier sprake van klein geloof. Hier ziet u wat klein geloof is. Het ware geloof, als het geloven mag, leert alles aan de Heere overlaten. Het redeneert niet, maar het mag geloven dat de Heere Zelf zal instaan voor de vervulling van Zijn belofte. Maar dat doet de Heere nu altijd in een weg waarin wij er met al het onze buiten vallen. De Heere vervult Zijn Woord door wegen van beproevingen en onmogelijkheden. Door wegen waarin alles lijkt vast te lopen en dood te lopen. Als al onze wegen doodgelopen zijn, dan is het Gods tijd, dan opent de Heere Zijn weg. Als de nood op het hoogst is, dan is de redding nabij.

Werken of vertrouwen

Maar als we zelf aan het werk gaan, zoals Abram en Sarai deden, en het niet aan de Heere overlaten, dan doet de Heere ervaren dat Zijn wegen hoger zijn dan onze wegen en Zijn gedachten dan onze gedachten. Hebt u hoop gekregen, verwachting gekregen op het Woord des Heeren, maar is alles nu zo onmogelijk geworden? Is het aan uw kant vastgelopen? Laat alles toch aan de Heere over. Wat lezen we bij Jesaja? "In stilheid en vertrouwen zou uw sterkte zijn; doch gij hebt niet gewild" (Jes.30:15). Stilheid en vertrouwen, dat wil zeggen dat we ophouden met redeneren en tegenspreken, maar het aan de Heere mogen overgeven. Dat willen we echter niet, dat is onze eer te na, daar zijn we te hoogmoedig voor. Gelukkig als ons eigen hoogmoedige ik ondergaat en die stilheid en dat vertrouwen overblijft. Wat zei Naomi tot Ruth? "Zit stil, mijn dochter, totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen; want die man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak vol-eind hebbe" (Ruth 3:18). Wat is het een levensles om het in handen te geven en te laten van de grote en trouwe Boaz, Die voor Zijn kerk zal instaan.

De dienstmaagd en de vrije

De apostel Paulus betreft deze geschiedenis op het verbond der wet,

dat tot dienstbaarheid baart (Gal.4:24). De dienstbare moet steeds maar weer aan het werk gaan om de belofte Gods vervuld te krijgen. Dat is de dienst van de Wet en de werken. Dat is een slavedienst. Maar de vrije mag leven uit het geloof. En wat doet dat geloof? Het mag alles in Gods hand geven. Het leert heel de zaligheid van de Heere verwachten. Het weet van stilheid en vertrouwen. En wat zegt de apostel Paulus dan? "Werp de dienstmaagd uit en haar zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met de zoon der vrije. Zo dan, broeders, wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije" (Gal. 4:30,31). De kanttekeningen zeggen dat de kinderen der vrije de zaligheid alleen in Christus zoeken en niet in de wet. Onze werken moeten dan ook afgebroken worden om alleen uit genade te leren leven op kosten van het werk van een Ander. Maar als we zelf aan het werk gaan en de ordeningen Gods doorkruisen, zoals Abram en Sarai deden, dan is wanorde het gevolg en dan wijkt de vrede. Dat is ook gebeleden in de tent van Abram.

Hoogmoed en onvrede

Als we handelen tegen de ordeningen Gods, dan zal dat nooit tot vrede kunnen leiden. Het huwelijk van Abram

raakte behoorlijk in de war. Er kwam verwijdering tussen Abram en Sarai. Dat kon natuurlijk niet anders, want Abram had toch omgang gehad met een ander. Dat heeft consequenties gehad voor hun huwelijksverhouding. Daarbij werd ook de verhouding tussen Sarai en Hagar totaal verstoord. "Als zij nu zag, dat zij ontvangen had, zo werd haar vrouw veracht in haar ogen" (vers 4). Hagar voelde zich nu ver boven Sarai verheven. Zij was wel vruchtbaar en Sarai niet. Zij droeg het kind van Abram onder haar hart en Sarai niet. Zij liet dat alles ook geducht aan Sarai merken. Hoogmoed dreef haar. Als mensen van geringe komaf tot aanzien komen, dan zijn er maar weinigen die dat kunnen dragen. De hoogmoed zit er bij een mens zo diep in. Ook na ontvangen genade. Ons is niets toevertrouwd. Een mens wil wat worden met hetgeen de Heere uit genade geschonken heeft. Dat is ook altijd weer de strijd in het geestelijke leven. In dat opzicht blijven Gods kinderen "twee-mensen", want het vlees begeert tegen de Geest. Wat een wonder dat de Heere de Getrouwe blijft, Die Zijn kinderen weer op hun plaats weet te brengen.

(wordt vervolgd)

Zeist

ds. J.J. van Ekeveld

Om het behoud van de identiteit

Begin augustus wees de rechter de eis van een ouderpaar af dat het Hoornbeeckcollege hun zoon alsnog als leerling zou accepteren. Zoals te verwachten was riep dat vonnis in de samenleving veel negatieve reacties op.

Reformatorische instellingen staan onmiskenbaar bloot aan het gevaar van identiteitsverlies. Dat was vroeger niet anders, maar in de moderne tijd is dat gevaar nog sterker. Ten aanzien van het RD zei ds. A. Vergunst eens dat het niet het moeilijkste was om het Reformatorisch Dagblad op te richten, maar dat de moeilijkste opgave zou zijn om het ook een reformatorisch dagblad te laten blijven. Dat geldt evenzeer ten aanzien van reformatorische scholen en andere instellingen op gereformeerde grondslag. Ook wat dat

betreft moeten we beseffen dat we "diep en steil" afhankelijk zijn van Gods bewarende Hand.

De geschiedenis laat zien dat nogal wat scholen, verenigingen en stichtingen heel orthodox begonnen zijn, maar na een halve eeuw (soms duurde het langer, soms korter) hun oorspronkelijke identiteit grotendeels verloren hadden. Onveranderlijke grondslagbepalingen in de statuten die verwijzen naar de Bijbel en de gereformeerde belijdenis blijken daartegen niet afdoende te zijn. Tussen de officiële identiteit en de feitelijke gang van zaken kan een grote kloof ontstaan. Van belang is uiteraard wie men in het bestuur haalt. Gemakkelijk betekent een wisseling van generaties ook een andere mentaliteit. Er gaat een andere geest heersen, al zal men bij tijd en

wijle dierbare woorden spreken over de generatie van de oprichters. Ingrijpende veranderingen komen vaak tot stand als een aaneenschakeling van kleinere stapjes gedurende een langere periode. Evenzeer is van grote betekenis wie men in dienst neemt. Meer nog dan de bestuursleden bepalen de leerkrachten de identiteit van de school. De sterke ontslagbescherming die de Nederlandse werknemer heeft, betekent dat men niet zo makkelijk afkomt van personeelsleden die bij nader inzien toch niet passen bij de identiteit van de instelling.

Leerlingen weigeren

Maar ook de leerlingen dragen bij aan het geestelijk klimaat op een school. Naarmate ze ouder zijn, is dat sterker het geval. Vandaar dat reformatorische scholen een toelatingsbeleid kennen. Het recht van bijzondere scholen om leerlingen te weigeren, vormt vanaf het begin een wezenlijk onderdeel van ons onderwijsbestel. Toch ligt in de huidige onderwijsdiscussie juist ook dit uitgangspunt onder vuur. Dat heeft voor een belangrijk deel te maken met het probleem van de zwarte scholen. Maar dat is niet het enige wat hier meespeelt. De recente opschudding over het toelatingsbeleid van het Hoornbeekcollege maakt dat wel duidelijk. Van de rechter kreeg de school gelijk, maar bij politici bleek veel onbegrip.

Nu is het weigeren van leerlingen ook een delicaat onderwerp. De meeste aanmeldingen geven geen probleem. Duidelijk is dat de ouders achter de identiteit van de school staan. Het zijn de grensgevallen die een probleem vormen. Dat is altijd zo, of het nu gaat om rij-examens of om de toelating van asielzoekers. Daarbij komt dat ook leerlingen, afkomstig uit gezinnen die duidelijk wel tot de achterban behoren, tijdens de schoolperiode allerlei problemen kunnen geven: wangedrag, geestelijke onverschilligheid, vloeken, vuile taal etc. Genade is geen erfgoed. Bij het afwijzen van leerlingen zal men duidelijk moeten maken dat degenen die wel toegelaten worden, in de grond der zaak niet beter zijn. Het zijn allemaal Adamskinderen. En we hebben allen hetzelfde nodig.

Dat laatste zou als argument aangevoerd kunnen worden om alle leerlingen die zich aanmelden met open armen te ontvangen. Hopelijk kun je ze iets meegeven dat waarde heeft in het licht van de eeuwigheid. Dat

gezichtspunt is zeker van belang. Toch is er reden om in de huidige situatie niet voor een open toelatingsbeleid te kiezen. Jongeren zijn meer dan vroeger mondig. Hun invloed op het schoolklimaat is daardoor groter. Daarbij komt de beleidslijn van de overheid om via medezeggenschapsregelingen ouders en leerlingen zeggenschap te geven in de school. Bovendien leidt de principiële kaalslag van het christelijk onderwijs er toe dat sommige ouders geneigd zijn voor het reformatorisch onderwijs te kiezen, ook al is dat eigenlijk niet wat ze zoeken. Maar naar een geseculariseerde christelijke school willen ze hun kinderen ook niet sturen.

Ten aanzien van het mbo geldt bovendien dat in de jaren negentig de meeste christelijke scholen opgegaan zijn in neutrale samenwerkingsverbanden. Het reformatorische Hoornbeekcollege en het vrijgemaakte Menso Altingcollege mochten echter als scholen van eigen richting blijven bestaan. De openheid van veel christelijke scholen in de afgelopen decennia heeft in hoge mate bijgedragen aan hun identiteitsverlies. Onkerkelijke en randkerkelijke ouders stuurden hun kinderen daarheen omdat het (vergeleken met de openbare school) nette scholen waren met minder geweld en minder drugsgebruik. Bovendien deden ze daar meer aan waarden en normen en dat kon ook geen kwaad. Het feit dat veel christelijke scholen een leerlingenbestand hebben dat zelden of nooit een kerk van binnen ziet, vormt voor tal van politici en publicisten een argument dat ons onderwijsbestel zijn tijd gehad heeft. Maar scholen die wél zuinig zijn op hun identiteit en dat ook bij de toelating tot uitdrukking brengen, worden van de andere kant onder vuur genomen!

Consequent beleid

Uit het vonnis van de Utrechtse rechtbank en ook uit eerdere uitspraken over het identiteitsbeleid van scholen blijkt dat het van groot belang is dat er een consequent beleid gevoerd wordt. Dat spreekt vanzelf. Toelating of afwijzing van leerlingen mag niet op willekeur berusten. Maar het is nog niet zo eenvoudig om zo'n beleid gestalte te geven. Anders dan de vrijgemaakte scholen, die althans voorheen duidelijk aan een kerk gebonden waren, dragen reformatorische scholen een interkerkelijk karakter. De toelatingsgrens kan moeilijk samenvallen

met bepaalde kerkelijke grenzen. Daarvoor zijn de Christelijke Gereformeerde Kerken en zeker de PKN veel te heterogeen. Daarbij moet men zich ook hoeden om van een enkel punt een schibboleth te maken. Dat leidt er gemakkelijk toe dat we, om nog een bijbelse uitdrukking te gebruiken, de mug uitzijgen en de kemel doorzwelgen. Er zijn altijd meer zaken in het geding. Overigens blijkt dan vaak dat de onderdelen van de levensstijl en de levenshouding niet op zichzelf staan.

Men krijgt echter niet de indruk dat de toelating tot het Hoornbeekcollege met een bepaalde kwestie staat of valt. Men probeert juist een totaalbeeld te krijgen van het gezinsmilieu. Daarbij moet men er rekening mee houden dat sommige mensen hun antwoorden qua degelijkheid bijstellen om eerder door de school geaccepteerd te worden. Dat alles maakt het er niet eenvoudiger op. Daarbij komt dat mensen (ook kerkmensen) meer dan vroeger op hun strepen staan en zich niet gemakkelijk laten gezeggen. Een afwijzing door de school ervaart men als een diepe belediging. Vaak zijn ze zeer overtuigd van hun eigen gelovigheid en bijbelse levenswandel en nu wordt hun zoon of dochter afgewezen! Men voelt zich de maat genomen en dat is tegenwoordig heel erg. Wat verbeeldt zo'n commissie zich wel!

Groeiende verscheidenheid

Maar is er in de gereformeerde gezindte niet een groeiende verscheidenheid van opvattingen inzake tv-bezit, vrouwenkleding of zondagsbesteding, om maar eens een paar zaken te noemen? Dat zal wel waar zijn. Maar feiten zijn geen normen. Er is inderdaad een wereldwijking op allerlei fronten. Maar zoals ook van predikanten en kerkenraden verwacht wordt dat zij zo nodig tegen de stroom oproeien, is dat ook de plicht van reformatorische scholen en andere organisaties die zich op de Bijbel beroepen. In de hoop dat God die zwakke pogingen wil zegenen en Zich over onze gemeenten, scholen en andere instellingen genadig wil ontfemen.

Al is er ook in de gereformeerde gezindte een sluipende toename van het tv-bezit, dat is geen reden om daar makkelijker over te oordelen. Het is immers buiten discussie dat het zedelijk gehalte van de tv-programma's in de loop der jaren alleen maar droeviger is geworden. Het mag dan zijn dat

veel christenen het belachelijk vinden om je druk te maken over het dragen van een broek door vrouwen en meisjes, maar het is wel degelijk een van de terreinen waarop de emancipatie van de vrouw zich manifesteert. Een emancipatie die niet weten wil van de man-vrouwverhouding zoals die ons in de Bijbel getekend wordt.

Uiteraard is in het geheel van het identiteitsbeleid van een school het toelatingsbeleid slechts een onderdeel. Niet eens het belangrijkste. Maar ik heb nooit begrepen dat scholen die een ruim toelatingsbeleid hanteren, op allerlei andere terreinen erg strikt zijn

qua identiteit. Ook hier geldt dat de dingen veelal een bepaalde samenhang vertonen. Er is alle reden om ons zorgen te maken over de toekomst van de reformatische scholen. Hoe lang zal ons onderwijsbestel nog stand houden? Maar er zijn niet alleen de aanvallen van buiten. Er is ook een innerlijke erosie. Vaak als een sluipend proces. Gelukkig is het tot op heden zo dat onze scholen ruimte hebben om een strikt toelatingsbeleid te voeren. Die ruimte moeten en mogen we dan niet onbenut laten.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

Vervolg om der gerechtigheid wil

'Zalig (zijn) die vervolgd worden om der gerechtigheid wil...'

Mattheüs 5:10

(2)

Zij hebben Mij vervolgd

Eenmaal sprak Jezus tegen Zijn discipelen: "Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren. Maar al deze dingen zullen zij doen om Mijns Naams wil, omdat zij Hem niet kennen, Die Mij gezonden heeft" (Joh. 15:20,21). Om Mijns Naams wil zullen zij ú doen in verschillende trap en maat, wat zij Mij gedaan hebben in de hoogste trap en maat. Want zo de Heere, zo de dienstknecht. Zo het Hoofd, zo het lichaam. Zo de Herder, zo de kudde.

Zij hebben Jezus vervolgd. Waarom? Daarom, omdat Hij deze dingen op de sabbat deed (Joh. 5:16). Welke dingen dat waren? Jezus had op de sabbat een man genezen die acht en dertig jaar krank was geweest. Hij had tot hem gezegd: Sta op, neem uw beddeken op en wandel. En wat zeiden de Joden daarvan? Zeiden ze: Het is wonderlijk in onze ogen? Deze is de Christus? Nee, ze zeiden: Het is sabbat, het is u niet geoorloofd het beddeken te dragen. Wat een grenzeloze armoe, nietwaar? Maar ook wat een vijandschap! Want zij vervolgden Jezus om der gerechtigheid wil en zochten Hem te doden.

Wie heeft de waarheid Gods gepredikt als Jezus? Was Zijn Woord niet volkomen zuiver, en sprak Hij niet als machthebbende? Is er ooit bedrog in

Zijn mond geweest? Maar de Joden zonden enigen tot Hem, opdat zij Hem in Zijn rede zouden vangen (Mk. 12:13). Sluwe verspieters kwamen en verzochten Hem met allerlei strikvragen (Lk. 20:20). Als vissers spanden zij hun fuiken en als vogelvangers hun netten, opdat zij Hem vangen mochten, hoewel zij Hem zonder oorzaak hebben gehaat.

Wie heeft meer goed gedaan dan Jezus? Al werden er zelfs aan de avond van de dag velen tot Hem gebracht die kwalijk gesteld waren, niemand zond Hij weg, maar genas allen. Opdat vervuld zou worden dat gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen (Mt.8:17). Ja, ook doden werden door Hem opgewekt. Maar de Joden lieten zich niet gezeggen. Ze zeiden: "Wat zullen wij doen? Want deze Mens doet vele tekenen" (Joh. 11:47). En zij besloten Hem te doden. Dadelijk zetten zij de vervolging in. Alom lieten zij bekend maken dat, zo iemand wist waar Hij was, hij het zou te kennen geven, opdat zij Hem mochten vangen (Joh. 11:57). En toen Zijn ure gekomen was, toen de tijd door de Vader gesteld was aangebroken, heeft Hij Zich laten vangen. O, de gewilligheid van het Lam Gods om Zich ter slachting te laten leiden! Indien gij dan Mij zoekt, zo laat Mijn discipelen heengaan! Neem Mij gevangen, opdat aan gevangenen vrijheid geschonken worde! De bende dan, en de overste over duizend,

en de dienaars der Joden namen Jezus gezamenlijk, en bonden Hem, en leidden Hem heen (Joh. 18:12, 13a).

Zij hebben Hem vervolgd, Die geen zonde heeft gekend noch gedaan. Vervolgd om der gerechtigheid wil op allerlei wijze. Met geveinsdheid en list. Met leugen en bedrog. Met laster en achterklap. Is er in het boek der Psalmen niet overvloedig over geschreven? En was álle vervolging ten tijde van het Oude Testament niet profetie hoe Hij vervolgd zou worden? Want alles is aan Hem en in Hem ten hoogste en ten volle vervuld. Nee, niet als martelaar, maar als Middelaar. Als Borg en Zaligmaker van Zijn volk. En dat is Hij nog, nu Hij verhoogd is aan 's Vaders rechterhand, hun ten goede. Want alle vervolging Hem aangedaan, is tot nut van Zijn bruidskerk. O, Hij ziet haar op de aarde met bloed bevekt, met veel tranen en in groot lijden. Hij hoort haar noodgeschrei en kent haar vrees. Maar zij zal niets te kort komen. Kostelijk is zij in Zijn ogen en Hij zal haar Zijn uitnemende liefde vermelden. Een genadeloon dat niemand kent, dan die het ontvangt. Zalig zijn zij!

Abel

Kaïn en Abel waren broeders. Beiden brachten den Heere een offer. Maar bij Kaïn ontbrak het aan waarheid in het binnenste. Denk niet dat hij een bruto was of een atheïst. Want priesterlijk werk schuwde hij niet. Nee, dat wilde hij best doen. Maar het was slechts buitenwerk, omdat zijn hár zich verre van de Heere hield. Hij wist niet van zonde en genade. Niet van omkomen en behouden worden. Hij kende het geheim van het Offer niet. Kaïns offer was zoals zijn hár: zonder wonder van Gods welbehagen in Christus.

Abel bracht den Heere daarentegen heel anders een offer. Hij wist wél van zonde en genade, van omkomen en behouden worden. Abel kende het geheim van hét Offer. Door het geloof zag hij, al offerende, op de beloofde Messias. Abel en zijn offer. Kaïn en zijn offer. Elk was een eenheid met zijn offer.

En de Heere zag Abel en zijn offer aan, maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan (Gen. 4:4b,5a). Want Abels offer was meerder - door de genade van het geloof. En door datzelfde geloof heeft Abel getuigenis bekomen, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijn gave getuigenis gaf (Hebr. 11:4). Eeuwig wonder voor Abel!

Maar Kaïn en zijn offer zag de Heere niet aan. Het was een minder offer. Zeker, op zijn manier meende hij het. Hij was vol ernst. En ook Kaïn sprak over het beloofde Zaad der vrouw. Maar toch, hij deed het niet door het geloof. We lezen dat de Heere het niet aanzag. Alsof het Hem niet was gebracht. Tot een getuigenis dat de Heere Kaïn niet aannam. Dat hij voor God geen rechtvaardige was.

Verkiezende liefde en soeverein welbehagen maakte onderscheid waar het niet was. Daartegen nu ontbrandde Kaïns vijandschap. Zozeer dat hij zijn broeder zocht te doden. De nijd was op zijn gezicht te lezen, en ten laatste sloeg hij Abel dood. En om wat oorzaak sloeg hij hem dood? - zo vraagt de apostel Johannes (1 Joh. 3:12). Het antwoord is: "Omdat zijn werken boos waren, en van zijn broeder rechtvaardig". Het was ten diepste om het Offer. Om der gerechtigheid wil. Daarom sloeg hij hem dood.

Jozef

De veelervige rok die Jakob voor Jozef maakte, openbaarde wat er in Jakobs hart omging, namelijk dat hij Jozef lief had boven al zijn zonen. Tot tweemaal toe wordt dit uitdrukkelijk vermeld in Genesis 37:3 en 4. Dat is natuurlijk geen kleine zaak. Jakob had twaalf zonen, en van die allen was hij het meest verbonden aan Jozef. Wat mocht daarvan wel de oorzaak zijn? We lezen: 'Want hij was hem een zoon des ouderdoms'. Jozef verkeerde dus veel in de nabijheid van zijn oude vader, en was hem tot hulp en steun - bewees hem oprechte liefde. Jozef, de eerstgeborene van Rachel! Jozef, die dezelfde schone gelaatstreken had als zijn moeder - die zoveel op zijn moeder leek (Gen. 29:17b en 39:6). Voortdurend werd Jakob aan zijn geliefde Rachel herinnerd als hij Jozef zag. En zoals hij Rachel liefde boven al zijn vrouwen, had hij Jozef lief boven al zijn zonen.

Maar er is meer: Jozef, die Jakob een zoon des ouderdoms was, vreesde God. Zijn zwijgen en spreken, zijn handel en wandel herinnerde Jakob aan zijn eigen jongelingsjaren. Hij was, zegt Luther, als een morgenster in Jakobs huis.

En zo was er een drievoudig snoer dat Jakob aan Jozef verbond: allereerst de verbondenheid van een vader aan zijn zoon, ten tweede een vleselijke band vanwege Rachel, en ten derde een geestelijke band vanwege de genade Gods. Alzo nu had Jakob Jozef lief boven al zijn broeders.

Maar helaas, met die liefde ging hij aan het dolen. De oude mens in Jakob - zijn eigen ik - ging redeneren. Hij vond dat van de vier vrouwen die hij had, niet Lea maar Rachel alleréerst zijn vrouw was. En was Jozef niet de eerstgeborene van Rachel? Daarom, zo redeneerde hij, moest Jozef boven Ruben gesteld worden. Ruben, de eerstgeborene van Lea, die - o gruwel - zijns vaders leger had beklommen met Bilha. Was het niet duidelijk dat niet Ruben het eerstgeboorterecht had, maar Jozef? Gaf God er niet Zelf getuigenis aan door Jozef te bedelen met verbondsgenade? En zie, toen maakte Jakob voor Jozef een veelervige rok. Hij onderscheidde hem met dat kleed van al de anderen, stellend hem bóven de anderen: tot een heer over hen, als een eerstgeborene. Hij gaf er mee te kennen: na Abraham kwam Izak, na Izak kwam Jakob, en na Jakob komt Jozef - Jozef, gij zijt het! Want: na Sara kwam Rebekka en na Rebekka Rachel, en niet Lea.

Zo had Jakob de zaak kloppend gemaakt. Hij had de godvrezende Jozef ingepast in zijn vleselijke begeerte. O, hoe arglistig toch is het hart. En hij maakte hem een veelervige rok! En toen, ja, toen kwamen de dromen, waarin de schoven van al de broeders zich bogen voor Jozefs schoof; waarin de zon en de maan, en elf sterren zich voor hem neerbogen. En zo scheen God Zelf Zijn goedkeuring te geven aan die veelervige rok. Het staat er tot waarschuwing. Want ook wij zetten zo vaak de lijnen uit, nietwaar? Eigenlijk doen we uit en van onszelf niet anders. We doen dat dan zó, dat ons vlees vet wordt, net als Jakob. We rekenen naar onszelf toe en behagen onszelf. We máken het kloppend. En omdat we Gods handelen en spreken niet verstaan, menen we dat God het nog bevestigt ook. Maar de Heere nam Jakob Jozef af. En in Jozef nam Hij hem Rachel af. Zijn vlees werd aan de posten genageld toen hij de veelervige rok terugkeeg op een ontzettende manier.

Jozefs broeders merkten wel wat Jozef niet deed: hij leefde hun zondig leven niet mee. Zijn leven bestrafte hun boze werken en klaagde hen aan. Ze merkten ook wat hij wél deed: hij bracht hun kwaad gerucht tot hun vader. Waarom? Omdat door dit kwaad gerucht Gods Naam onder de heidenen werd gelasterd. En zie, dat smartte Jozef aan zijn hart. Maar dat verstonden zijn broeders niet. Ze zagen er geen godsvrucht in,

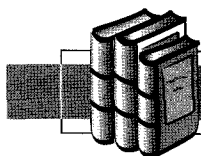
maar kleinzielig verraad. Ach, dat nu net die beroerder door hun vader geliefd werd boven al de anderen! Zie hem daar in zijn lang, veelkleurig kleed - die vrome jongeling! Zal hij de voornameste zijn van allen? Het mocht wat! We lezen in Genesis 37:4 dat zij hem haatten en hem niet vredelijk konden toespreken. En zo zette de vervolging om der gerechtigheid wil in: er kon geen vriendelijk woord meer af. Integendeel, ze scherpten hun tong als een zwaard. Met allerlei hatelijkheden zochten ze Jozef voortdurend te kwetsen. En des te feller sloeg de nijd met felle vlammen uit toen Jozef zijn dromen aan hen vertelde. Ze grauwden hem toe: 'Zult gij dan ganselijk over ons regeren: zult gij dan ganselijk over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer, om zijn dromen en om zijn woorden' (Gen. 37:8). Het is de haat van het slangenzaad tegen het vrouwenzaad. Die haat woelde in hen, zoals eenmaal de haat in Ezau tegen Jakob. Een haat zo groot, dat zij kwaad tegen hem hebben gedacht: ze sloegen een listige raad om hem te doden. O, dat het anders gegaan is, komt niet door die broeders (Hand. 7:9). Indien God niet met Jozef was geweest!

Jozef, die vervolgd werd om der gerechtigheid wil. Toen hij door zijn vader gezegeerd werd, hebben al de broeders het gehoord: 'De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan, en beschoten, en hem gehaat' (Gen. 49:23). Schutters waren ze - pijlschutters. Ze spanden de boog met volle hand om Jozef, die meesterdromer te treffen. O, wat een bitterheid hebben ze hem aangedaan. Het waren Mara-watren. Bang en moeilijk was de weg die Jozef moest gaan. Maar hij werd niet vérbitterd. Hoe dat kwam? Het was omdat God de Eerste was geweest in Jozefs leven. Hij heeft eerder op Jozef geschoten dan Jozefs broeders. Een pijl uit eeuwige liefde en van onvergankelijke genade. Daarom ook is Jozefs boog in stijfheid gebleven. Dat was geen boog van wraak met pijlen van toorn. Nee, de Heilige Geest deed pijlen des gebeds in Jozefs pijlkoker, en hij mocht ze spannen op de boog des geloofs. En de armen van zijn handen zijn gesterkt geworden door de Machtige Jakobs. Alzo is zijn boog in stijfheid gebleven (Gen. 49:24). Zalig die vervolgd worden om der gerechtigheid wil!

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Boekennieuws

Karina van Dalen-Oskam en Marijke Mooijaart, Nieuw Bijbels Lexicon; Uitg. Bert Bakker, Amsterdam, 2005; ISBN 90 351 2864 8; 445 blz.; € 29,90.

Geoffrey Stonier (red.), Thematische concordantie, Uitg. Kok, Kampen, 2006; ISBN 90 435 1250 8; 334 blz.; € 24,90.

Regelmatig verschijnen er hulpmiddelen voor het onderzoek van de Bijbel. Zo verscheen bij uitgeverij Bert Bakker het *Nieuw Bijbels Lexicon*. De samenstellers hebben gezocht naar woorden en uitdrukkingen uit de Bijbel die in het hedendaagse Nederlands voorkomen. Het boek lijkt vooral bedoeld te voor mensen die weinig van de Bijbel weten of die wel gehoord hebben van bepaalde woorden, namen of uitdrukkingen, maar deze niet weten te plaatsen. We kunnen woorden noemen als aanstoot, diensthuis, eersteling, ijdelheid, tittel en jota. Voor vaste bijbellezers zullen deze begrippen bekend zijn. Toch kan ook dan het lezen van een dergelijk boek de bijbelkennis opfrissen. Ook uitdrukkingen als 'leeuwen en beren zien', 'met de mantel der liefde bedekken' en 'iets is een gesloten boek' zijn (indirect) afgeleid van de Bijbel. Naast de verwijzing naar de Bijbel staan er in het boek ook tal van verwijzingen hoe bijbelse woorden in later eeuwen zijn gebruikt, tot en met de moderne literatuur toe. Het geeft een indruk hoe bijbelse taal, helaas, ook gebruikt wordt in boeken en tijdschriften die zeer ver af staan van de Bijbel. Het lexicon is verschenen bij een algemene uitgever. De uitleg is vrij zakelijk, maar zeker niet negatief getoonzet.

Een ander, onmisbaar hulpmiddel voor het schriftonderzoek is een concordantie. We kennen allemaal die van Abraham Trommius. Heeft het zoeken via een concordantie niet een grote meerwaarde ten opzichte van bijbelprogramma's op de computer? Het zoeken via de computer mag snel en simpel zijn, maar gaat Schriftonderzoek en snelheid samen? Bevordert dat toch niet een oppervlakkiger, want sneller, kennisnemen van de Bijbel? Wie een woord via de concordantie opzoekt, komt bladerend en lezend tal van andere teksten tegen waarin het gezochte woord voorkomt of een woord dat er veel op lijkt. Dan zijn we echt op zoek in de Bijbel.

Onlangs verscheen een *Thematische con-*

cordantie op de Bijbel. Het betreft een vertaling en bewerking uit het Engels van een concordantie die in 2004 in Engeland verscheen. Deze ging weer terug op een uitgave van een zekere Miller. Toen de bekende C.H. Spurgeon deze uitgave op het spoor kwam, vond hij het werk zo nuttig dat hij het opnam in zijn heruitgave van de bijbelverklaring van Matthew Henry.

De thematische concordantie geeft een overzicht van wat de Bijbel zegt over ruim 300 onderwerpen. Bij de thema's worden bijbelteksten genoemd met een korte aanduiding waar de tekst over spreekt. We nemen als voorbeeld het thema 'kerkorde'. Ambtsdragers hebben de bevoegdheid deze vast te stellen, zo lezen we met een verwijzing naar Mattheüs 16:19 en 18:18. De kerkorde is tot opbouw (2 Kor. 10:8, 13:10), netheid en orde zijn het doel van de kerkorde (1 Kor. 14:40). De uitoefening ervan moet in een geest van liefde gebeuren (2 Kor. 2:6-8). De kerkorde bestaat uit het vasthouden aan de ware leer (1 Tim. 1:3, Tit. 1:13). Hij houdt ook in zich het terechtwijzen van zondaren (1 Tim. 5:20, 2 Tim. 4:2) en het verwijderen van hardnekkige zondaren (1 Kor. 5:3-5, 13, 1 Tim. 1:20). Door dit enkele voorbeeld zal het wel duidelijk worden dat de thematische concordantie een schat aan informatie bevat. We noemen enkele van de talrijke onderwerpen die behandeld worden: Avondmaal, boosheid, eenheid, huwelijk, smaad, voorzienigheid, wedergeboorte en zelfmisleiding. Verder krijgen we een overzicht van alle gelijkenissen en van tal van zaligsprekingen door heel de Bijbel heen.

Soms kunnen we ons afvragen welke theologie de samensteller aanhangt. Onderwerpen als "doop met de Heilige Geest" en "visioenen" met de bijbehorende beschrijvingen roepen zo'n vraag op. Over het algemeen blijft de concordantie met de omschrijvingen van de schriftplaatsen dicht bij de Bijbel. Daardoor is hij ook eerlijk. Bij zelfmisleiding lezen we: Is een kenmerk van de ongelovigen (Ps. 49:19) en: In zelfmisleiding wordt vaak volhard tot het einde toe (Matth. 7:22). Als Psalm 30:7 wordt aangehaald als een voorbeeld van zelfmisleiding, roept het wel weer vragen op. David heeft zich toch niet misleid zoals een hardnekkige zondaar dat doet?

De *Thematische concordantie* is een nuttig en waardevol naslagwerk, ook voor

jongeren als ze bijvoorbeeld een onderwerp voor een vereniging maken. Ook voor een serie preken over een bepaald onderwerp kan het goede diensten bewijzen. In elk geval helpt het boek een indruk te geven van de onuitputtelijke rijkdom van Gods Woord.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Dr. C.A. van der Sluijs, Prediking in de crisis; uitg. Boekencentrum; ISBN 90-239-0579-2; 200 blz.; prijs € 18,90.

Ds. J. van Amstel, Zit het in de prediking? uitg. F. Hardeman; ISBN 90-76430-38-1; 87 blz.; prijs € 8,95.

De prediking is vaak onderwerp van gesprek. Dat is om meerdere redenen begrijpelijk. Toch is het de vraag of dat wel zo goed is en vooral of het op een goede wijze gebeurt. Want de prediking is niet zomaar iets. Prediking geschiedt immers van Godswege. Naar de prediking zullen wij allen (hoorders en predikers) geoordeeld worden. Onder de prediking krijgt het welbehagen des Heeren in Christus volvoering door de werking van de Heilige Geest. De prediking is van eeuwigheidgewicht.

Twee boeken over de prediking werden mij ter recensie aangereikt. De christelijke gereformeerde ds. J. van Amstel schreef over *Zit het in de prediking?* Veel facetten van en rondom de prediking stelt hij aan de orde. Vanuit veertigjarige ervaring binnen de gereformeerde gezindte in het algemeen en in zijn eigen kerkverband in het bijzonder. Het gaat over schriftuurlijke prediking; Christusprediking; bevindelijke prediking; ontdekkende en bemoedigende prediking, enzovoort. De schrijver behandelt de onderwerpen kort vanuit bijbels-gereformeerd oogpunt. Soms zou je een accent willen toevoegen; af en toe zou je een en ander wat meer uitgediept willen zien. Het geheel is leerzaam, actueel en evenwichtig.

Het andere boek is van de tegenwoordig tot de PKN behorende dr. C.A. van der Sluijs. Zijn boek gaat over *Prediking in de crisis* en gaat over *de scheiding der geesten*, zoals de ondertitel luidt. Schrijfstijl en benaderingswijze van dit boek zijn heel anders dan van het boek van ds. Van Amstel. Van der Sluijs stelt zich krachtig tweerzowel tegen invloeden van charismatische bewegingen als ook tegen inkapseling van het Woord in de traditie. Hij brengt veel behartigenswaardige zaken naar voren. Die stelt hij op zijn eigen wijze kordaat aan de orde. Op meerdere punten zou wel (wat) kritiek te oefenen zijn. Slechts een voorbeeld: het wegzetten van het historisch geloof. Onze ouden in de tijd van refor-

matie en nadere reformatie dachten en schreven daarover toch wel anders. Vooral meer separerend. In het algemeen zijn toon en verwoording in dit boek niet altijd even helder.

De schrijver neemt stelling tegen verbalisme in de prediking, maar meer dan eens kan zijn eigen verwoording juist verbalistisch en bombastisch overkomen. Van der Sluijs is scherp en kritisch. Veelal legt hij de vinger beslist niet onrecht bij verkeerde ontwikkelingen. Krachtig pleit hij voor het gezag van het Woord en van de prediking. Jammer, en ook merkwaardig, vind ik wel dat hij de kerkelijke positiekeuze zo met het hart van de prediking verbindt. Eigenlijk moet je tot de PKN behoren om de rechtvaardiging van de goddeloze goed te kunnen preken (blz. 80). Hij houdt het

voor mogelijk dat het "incidenteel in een afgescheiden gemeente" wel goed gebeurt. Hij voegt er dan aan toe: dat kan God zij dank wel. Hij zal toch zelf ook beseffen dat het altijd en overal alleen maar is dankzij de drie-enige God wanneer er ergens, waar dan ook, de rechte prediking is. Zulke beweringen opschrijven en dat in dit tijdsgewricht komt op zijn zachtst gezegd wat merkwaardig over. Temeer daar anderzijds de baptist Spurgeon (blz. 145-157) het grote voorbeeld lijkt te zijn.

Bezinning op de prediking is voor alle dienaren des Woords voortdurend nodig. Vooral met de bede om de leiding, verlichting en werking van de Heilige Geest.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

woonvorm voor mensen met een verstandelijke handicap. Het is de bedoeling dat Siloah in deze locatie de zorg gaat bieden. De plannen zijn in een vergevorderd stadium en de kans is reëel dat deze woonlocatie D.V. in het voorjaar van 2008 kan worden gerealiseerd. Een en ander hangt mede af van het aantal gegadigden. Op dit moment zijn er niet voldoende aanmeldingen van personen met passende zorgvragen om het project voortgang te doen vinden. Wanneer u nog niet bij dit project betrokken bent of bent geweest, geven we u in overweging informatie in te winnen bij de consulent van Helpende Handen, de heer A. Louter (tel. 0348-489970).

GESPREKSGROEP VERZORGENDE BEROEPEN DEN HAAG-SCHEVENINGEN

Voor de werkers in de zorg wordt er op D.V. dinsdag **5 september** een avond georganiseerd, waarop Elina van den Berg een lezing houdt over "Schizofrenie". Deze bijeenkomst wordt gehouden in de convectorruimte/orangerie van het Bronovo-ziekenhuis, Bronovolaan 5 in Den Haag. Aanvang: 20.00 uur. Voor info: 070-4273449.

COMMISSIE ALLOCHTONEN

De commissie Allochtonen hoopt op DV 2 september 2006 haar landelijke toerustingsdag te houden in de Adventkerk (Ger. Gem.) te Veenendaal.

Aanvang 9.30 uur.

Het thema: Onze gezindte en de moslim. Deze dag wordt een nieuw boekje gepresenteerd over de leer van de islam.

De titel luidt: **Christus of Mohammed.**

De volgende onderwerpen worden behandeld:

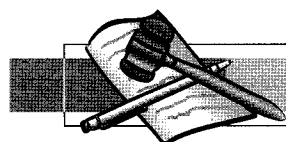
- Het leven van de profeet
Mevr. drs. C.J.J. Clements
- Islam en christendom
Drs. J.J. Grandia
- Het leven en het geloof van de moslim
Mw. J. van Sluijs-Rosendaal
- Hoe heilig is de Djihad?
Ds. C.G. Clements
- De politieke aspecten van de islam
Drs. E.J. Brouwer
- Evangelisatie onder moslims in de praktijk
Dhr. A. van den Heuvel en Mw. J. van Sluijs-Rosendaal.

Dit boekje is bedoeld voor toerusting aan kerkenraden, evangelisatiecommissies en verenigingen. Ook voor jongeren is dit boekje goed geschikt. Het kost: € 3.50

U kunt dit boekje bestellen bij Mevr. J. van Sluijs-Rosendaal, j.rosendaal@kliksafe.nl. Het boekje is ook te koop op de landelijke toerustingsdag!

Sprekers:

- Ds. C.G. Clements:
opening
- Mr. C.G. Van der Staaij:
tweede kamerlid van de SGP. Deze zal een reactie geven vanuit politiek perspectief.

Kerknieuws

BEVESTIGING/INTREDE KAND. J. VAN BELZEN TE VEENENDAAL

De kerkenraad van de Geref. Gemeente te Veenendaal deelt met blijdschap mee dat op D.V. woensdag **6 september** kandidaat J. van Belzen als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden.

De bevestigingsdienst, waarin ds. A. Moerkerken hoopt voor te gaan, begint om 14.30 uur.

De intrededienst begint om 19.00 uur. Wij nodigen u hierbij hartelijk uit tot het bijwonen van deze diensten, die gehouden zullen worden in de Adventkerk, Vijftien Morgen 51 te Veenendaal.

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 324: gemeente ZWIJNDRECHT.

Adreswijziging N.J. Teerds, belast met regeling preekbeurten: Reigersbek 6, 3344 BC H.I. Ambacht, tel. 078-6122749 / 06 52582240.

Pag. 403: BOND VROUWENVERENIGINGEN / Pag. 404: STAFLEDENADMINISTRATIES.

Het nieuwe adres van mevr. A. Teerds-Gertenbach is: Reigersbek 6, 3344 BC H.I. Ambacht, tel. 078-6122749.

Berichten

HBO-OPLEIDING CGO (CGO-E)

De colleges voor de eerstejaars studenten hbo-opleiding theologie zullen starten op D.V. 30 augustus om 19.15 uur. De colleges voor de cursussen 2 t/m 4 beginnen een week later, nl. D.V. 6 september. De boekenlijsten en het rooster kunnen worden gedownload van de site: www.cgo-hbo.nl. Eventueel kunt u een aanvraag indienen bij het secretariaat, secretariaat@solcon.nl, of telefonisch via 0113-342356.

Op 6 september zal het cursusjaar om 19.15 uur worden geopend voor alle studenten door de directeur van de hbo-opleiding, dhr. W.M. van der Wilt. Aansluitend

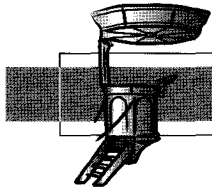
op de opening zullen de colleges beginnen. Op 6 september wordt er in het gebouw van het Driestarcollege voorlichting gegeven voor belangstellenden over de cursussen Grieks en Hebreeuws. Aanvang: 20.00 uur. De colleges Hebreeuws en Grieks beginnen - bij voldoende belangstelling - op D.V. 20 september resp. om 19.15 en 20.50 uur. Degenen die reeds inschreven, krijgen uiterlijk 13 september persoonlijk bericht.

WOONLOCATIE IN NUNSPEET

Door ouders uit de omgeving Nunspeet is aan Helpende Handen gevraagd onderzoek te doen naar de mogelijkheid voor een

➤ Dhr. J.H. Mauritz:
directeur van de jeugdbond Ger. Gem.
Hij geeft een reactie gericht op de
jeugd van onze gemeente.
Forum bespreking met verschillende scri-
benten en de twee sprekers o.l.v. evangelist
Baan.
Sluiting: 13.00 uur.

Lunch zelf meenemen. Voor drinken en
soep wordt gezorgd.
Alle belangstellenden zijn van harte wel-
kom.
Voor opgave en inlichtingen:
Mevr. J. van Sluijs-Rosendaal, tel: 0118-
464746.
E-mail: j.rosendaal@kliksafe.nl.

Predikbeurten

ZONDAG 27 AUGUSTUS 2006

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Schipper
en 14.30 uur ds. De Heer; Aalburg 18.00
uur ds. W.J. Karels; Alblasserdam (in
Havenkerk, Wilgenplein) 11.30 en 18.30
uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30
en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-
Noord 10.00 en 15.30 uur stud. Joesse;
Apeldoorn 16.30 uur ds. De Wit; Arnhem
10.00 uur ds. Kleppe en 16.00 uur ds.
Kattenberg; Barendrecht (in CGK;
Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds.
Terlouw; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur
ds. De Wit; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur
leesdienst; Berkenwoude 14.30 uur ds. Van
der Net; Bodegraven 10.00 (H.A.) en
16.30 uur ds. Paul; Boskoop 9.30 en 16.30
uur leesdienst; Breda 15.00 uur ds. W.J.
Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering
10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d
IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moer-
kerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00
uur leesdienst; Deventer 18.00 uur ds.
Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur lees-
dienst; Doetinchem 15.00 uur ds. J. Karels
(H.D.); Dordrecht 10.00 uur leesdienst en
19.00 uur ds. Van Ruitenburg; Drachten
9.30 en 19.00 uur leesdienst; Ede (Noor-
derkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 en
19.00 uur ds. M. Karens; Elspeet 10.00 en
18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 15.30
uur ds. Hoogerland; Enter 9.30 uur ds. J.
Karels en 19.00 uur ds. Kattenberg;
Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst;
Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds.
Hakvoort; Goes 14.30 uur ds. Verschuure
en 18.30 uur ds. Moens; Gorinchem 10.00
uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur ds. Melis;
Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst;
Goudswaard 18.00 uur ds. Golverdingen;
's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur lees-
dienst; 's-Gravenpolder (kerkgebouw
Spoorstraat) 9.30 en 18.00 uur ds.
Brugge; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur
ds. Tuinier; Haamstede 10.00 en 18.30 uur
stud. De Waard; Hardinxveld-Giessendam
9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-
Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Van
Ruitenburg; Hoofddorp 9.30 uur ds.
Gunst; Hoogeveen 19.00 uur ds. Schot;
Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net;
Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis;
Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00

uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en
17.00 uur ds. Veenendaal; Klaaswaal 9.30
en 18.00 uur ds. Van Aalst; Koot-
wijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens;
Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 uur
leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en
16.30 uur leesdienst; Leerdam 19.00 uur
stud. Heijkamp; Leiderdorp 15.30 uur ds.
A.B. van der Heiden; Lelystad 9.30 uur ds.
Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Lisse
10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse
9.30 en 14.30 uur ds. Van Krimpen;
Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens en
19.00 uur leesdienst; Middelburg-Centrum
9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur
leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en
18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur lees-
dienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur
leesdienst; Mijndrecht 15.30 uur kand. Van
Belzen; Moerkapelle 19.00 uur ds. Baan
(doventolk); Naaldwijk 18.30 uur ds.
Tuinier; Nieuwdorp 9.30, 14.00 en 18.30
uur ds. Meeuse; Nieuwer ter Aa 10.00 en
19.00 uur kand. Van Belzen; Nijkerk 9.30
en 18.30 uur ds. Van Dijk; Nisse 14.30 uur
ds. Brugge; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds.
Schot; Oostkapelle 15.00 uur stud. De
Waard; Oostvoorne 18.00 uur ds. P.
Mulder; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds.
G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur
leesdienst; Ouddorp 9.30 en 18.00 uur ds.
P. Blok; Poortugaal 9.30 uur ds. Terlouw en
19.00 uur ds. Silfhout; Poortvliet 14.30 uur
ds. Mondria; Puttershoek 10.00 en 15.00
uur ds. Golverdingen; Rhenen 10.00 en
17.30 uur leesdienst; Ridderkerk 9.30 en
17.00 uur ds. L. Blok; Ridderkerk-
Slikkerveer 9.30 uur ds. Driessen en 19.00
uur ds. L. Blok; Rijssen-Noord 9.30 en
18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur lees-
dienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur
leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur
ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst;
Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en
16.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-
Centrum 10.00 en 16.00 uur stud.
Heijkamp; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur
ds. Van Manen en 14.00 uur leesdienst;
Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds.
Mouw; Soest 9.30 en 16.00 uur ds.
Hogchem; Spijkenisse 10.00 (H.A.) en
15.30 uur ds. P. Mulder; Stad a/h
Haringvliet 15.00 uur stud. Labee;

Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. Clements;
Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder;
Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur lees-
dienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De
Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-
Geldermalsen 19.00 uur ds. Visscher;
Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk
10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30
en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30
uur ds. M. Karens; Vlaardingen 10.00 en
16.30 uur ds. Mijnders; Vlissingen 9.30 en
16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en
18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur lees-
dienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur
ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30
uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en
18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en
14.30 uur ds. Neele en 18.30 uur ds.
Schipper; Westzaan 18.00 uur stud. Joesse;
Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. C.
Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 en
18.00 uur ds. Van Boven; Yerseke 9.30 en
18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur lees-
dienst; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds.
Van Eckveld; Zwijndrecht 17.00 uur ds.
Driessen; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds.
Hoogerland.

DINSDAG 29 AUGUSTUS 2006

Beekbergen 19.30 uur ds. Hakvoort;
Berkenwoude 19.30 uur ds. Silfhout; Enter
19.30 uur stud. Heijkamp; Haarlem 19.30
uur ds. Van der Net; Hoogeveen 19.30 uur
ds. Mondria; Krabbendijke 19.30 uur ds.
W.J. Karels; Naaldwijk 19.45 uur ds. Paul;
Opperdoes 19.30 uur ds. Van Krimpen;
Puttershoek 19.30 uur ds. M. Karens;
Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. De
Heer; Sint Philipsland 19.30 uur ds.
Verweij; Stolwijk 19.30 uur ds. Van
Gelder.

WOENSDAG 30 AUGUSTUS 2006

Aalst 19.30 uur ds. Van Dieren;
Amsterdam-Noord 19.30 uur stud. De
Waard; Brakel 19.30 uur ds. Van Boven;
Delft 19.30 uur ds. Vermeij; Doetinchem
19.30 uur ds. Visscher; Goes 15.00 uur
(bevestiging)ds. Verweij en 19.00 uur
(intede) ds. Meeuse; Hilversum 19.45 uur
ds. Bakker; Hoofddorp 19.30 uur ds. Van
Eckveld; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds.
Mondria; Leerdam 19.30 uur ds.
Hakvoort; Meeuwen 19.30 uur ds. F.
Mulder; Ooltgensplaat 19.30 uur ds.
Brugge; Oosterland 19.30 uur stud. Labee;
Ouddorp 19.30 uur ds. Van der Net;
Rhenen 19.30 uur ds. Beens; Rotterdam-
Alexanderpolder 19.30 uur ds. Schreuder;
Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur stud.
Joesse; Scherpenzeel 19.30 uur ds.
Kleppe; Soest 19.30 uur ds. Melis;
Veenendaal 19.30 uur ds. G. Pater;
Vlaardingen 19.30 uur ds. Van Manen;
Zwijndrecht 19.30 uur kand. Van Belzen;
Zwolle 19.30 uur ds. Hogchem.

DONDERDAG 31 AUGUSTUS 2006

's-Gravenzande 19.30 uur ds. De Wit;
Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds.
Hakvoort; Kapelle-Biezeling 19.45 uur
ds. Baan (bijbellezing); Kootwijkerbroek

14.30 uur ds. Beens (huw.bev); Kruiningen 19.30 uur ds. Melis; Leiderdorp 19.30 uur ds. Terlouw; Melissant 19.30 uur ds. Moens; Poortugaal 19.30 uur ds. Schipper; Ridderkerk 19.30 uur ds. Van Gelder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Verschuure; Sprang Capelle 19.30 uur ds. De Heer; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Schot; Waardenburg 19.30 uur ds. Mouw.

VRIJDAG 1 SEPTEMBER 2006

Middelburg-Centrum 14.30 uur ds. De Heer (huw.bev).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samen-

komsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur. Zaterdag tot 13.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open.

U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw

Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barrelelei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Te huur **ruime vakantiewoning** in **Zuid-Alberta**, Canada, omgeving van Lethbridge.

Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken.

Voor inlichtingen 00-1403-553-4023. Hollands sprekend.

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven, Telefoon 0182 - 382614.

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

APPARTEMENTEN VOOR 55+ERS BIJ DE SGZZH

Binnen onze serviceflats Avondrust en Rehoboth te Rotterdam zijn comfortabele 2- en 3-kamer appartementen te huur. In de serviceflats wordt thuiszorg geboden door Agathos Thuiszorg. Deze zorg sluit goed aan bij onze Christelijke identiteit.

Voor bezichtiging en nadere inlichtingen kunt u bellen met familie A. van der Giessen (Avondrust 010-4829028) of mevrouw G. van Rijs (Rehoboth 010-4209806). Zij staan u graag te woord!

DIAPRESENTATIE!

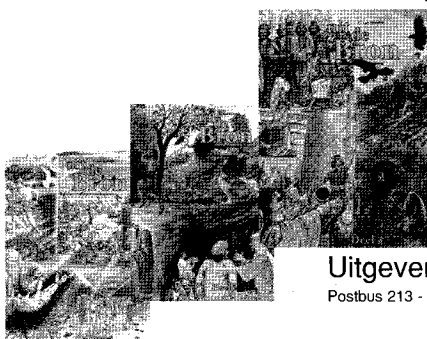
Voor kerkenraden, verenigingen, commissies enz. heeft het Deputaatschap Evangelisatie een informatieve presentatie over het evangelisatiewerk in Nederland en België. Onze voorlichter komt graag bij u langs (ook overdag).

- Nederland en de geestelijke nood van onze naaste
- Noodzaak van evangelisatie
- Het werk van onze evangelisten op de posten
- Het evangelisatiewerk in de gemeente

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften
Tel. 0341-253588.
Presentatie op scholen is ook mogelijk.

Nieuw verschenen Uit de Bron deel 3

Bijbelse vertellingen voor kinderen met prachtige sprekende illustraties

door C. van Rijswijk
324 pagina's
€ 26,00

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-493055

e-mail:
delezer@klikSAFE.nl

Nieuw

C. van Rijswijk is gestart met een nieuwe serie boekjes voor kinderen van 4-6 jaar. De boekjes zijn voorzien van prachtige illustraties en bevatten uitsluitend eenlettergrepige woorden.

Immiddels verschenen:

deel 1: bram en de boog

(hoe de bestolen Bram door dorpsbewoners wordt geholpen)

deel 2: brentz en de kip (hoe ds Brentz wonderlijk werd onderhouden)

deel 3: op zoek naar het Kind (de Wijzen uit het Oosten)

de Ster-serie € 7,50 per deel

Deze deeltjes zijn bijzonder geschikt voor kinderen die beginnen te lezen.

Wij verzorgen begrafenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijssen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begraffenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFFENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Oud (munt-)geld omzetten in zendingsgeld

Tot het eind van het jaar kunnen de 'oude' munten uit het tijdperk van de gulden nog ingewisseld worden bij De Nederlandse Bank. Daarna accepteert DNB alleen nog maar papiergeld uit de 'gulden tijd'. Recent heeft ZGG nog een behoorlijk bedrag aan 'oud geld', zowel munten als papiergeld, ontvangen. Daarom biedt ZGG u graag nogmaals een mogelijkheid om uw laatste oude munten in te leveren bij de Plaatselijke Zendings Commissie in uw gemeente. Vanzelfsprekend is uw oude papiergeld ook welkom. De PZC zorgt er voor dat alles in Woerden komt. Vandaar gaat het dan naar DNB, voor de laatste keer met 'guldenmuntgeld'. Dit is dus echt de laatste mogelijkheid voor uw 'oude' muntgeld. Als u nog oud (munt-)geld wilt 'verzilveren' voor de zending, zouden we het zeer op prijs stellen als u het z.s.m. bij uw PZC afgeeft, want in september en oktober worden de regionale zendingsvergaderingen gehouden en langs die kanalen kan het geld gemakkelijk in Woerden komen. Desgevraagd kunt u bij het inleveren van uw PZC een kwitantie krijgen.

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk Orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Kamers te huur in Ochten (Kesteren).0344-643193 / 06-30007653.

BOEDER COMFORT KLEDING

Ambtskleding
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen - Jacquets - Pantalons
Streepjassen - Overhemden -
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Glashorst 123a Scherpenzeel (Bezoek graag op afspraak)
Telefoon: 06-53215334 / 033-2778068 / 2589830

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK!

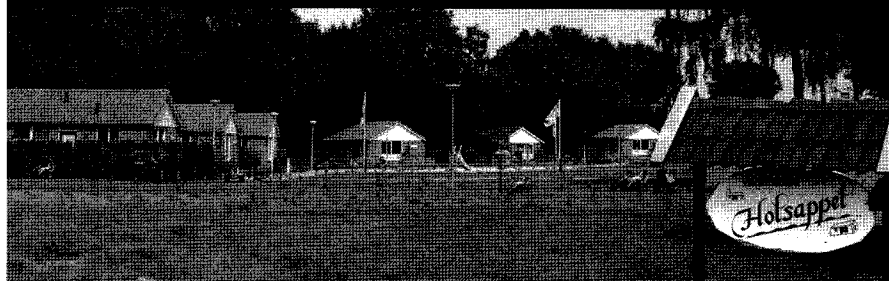
Te huur: Comf. vakantiewoning in Zoutelande op loopafstand van strand. V.v. wasmachine en -droger, c.v. en fietsen. Naseizoen 55+ korting. Tel. 0118-581664.

NatuursteenHuis
vakmensen vertalen uw wensen

- Marmer, graniet en hardsteen (voor binnen & buiten)
- Grafmonumenten
- Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579
v.h.Zandee & De Kuyper ook voor leveringen buiten Zeeland

Een mooie vakantie in Twente

- ▶ **NIEUW**: 8 Persoons rolstoel vriendelijke bungalow, v.a.g.v.
- ▶ Comfortabele 2 t/m 6 pers bungalows v.v. wasmachine en magnetron
- ▶ Gebruik van overdekt verwarmd zwembad op 100 meter
- ▶ Prachtige omgeving voor fiets- en wandeltochten
- ▶ 55+ en buiten schoolvakanties: 20% korting
- ▶ Bel voor infofolder:

VAKANTIEOORD HOLSAPPEL

FAM. G. TIMMERMAN - MOLENDIJK 105 ZUNA - TELEFOON 0548 - 51 27 90

LASERGRAVEREN IN VEEL MATERIALEN

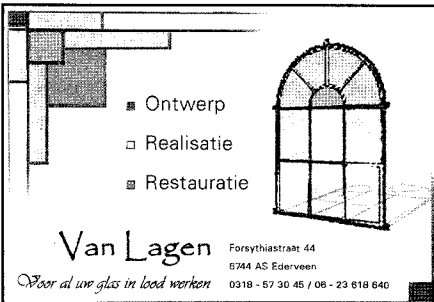
Bijv. in spiegels: -Trouwtekst
-Foto
-Bedrijfslogo/pand

Diverse modellen trouwteksten

C. van Veldhuizen
Vogelwike 25
3773 CP Barneveld
Tel. 0342-444008

Tevens voor al uw gegraveerde relatiegeschenken

■ Ontwerp
□ Realisatie
■ Restauratie

Van Lagen Forsythiastraat 44
6744 AS Edeveen
0318 - 57 30 45 / 06 - 23 618 640
Voor al uw glas in lood werken

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04
Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

BEGRAFENISVERZORGING KINA

010-458 31 12

voor Rotterdam, Krimpenerwaard, Gouda e.o.

D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, Pension „De Peel”, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Familie Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687.

Na-zomereren? In Bakkeveen (frl./dr wouden bij Drachten) of

Ameland/Terschelling
chalets/stacars tot 16/11.

Huur niet (te) duur! plm. 1/2 prijs zie
www.vdsluisvakanties.nl

0512-516096

STUDENTEN TWEEDAAGSE

**Studerend....
en geïnteresseerd in zending?**

Geef je dan op voor het tweedaagse zendingsprogramma voor studerenden uit de Gereformeerde Gemeenten.

Een programma vol informatie, bezinning, gesprek en ontmoeting met zendingswerkers en andere betrokkenen.

Datum:
Van D.V. vrijdagmiddag 29 september
17.00 uur tot en met zaterdagmiddag
30 september 13.30 uur.

Plaats: Recreatiecentrum Eben-Haëzer
te Maarn.

Kosten: € 10
(incl. overnachting en maaltijden)

Inschrijving:
zgg@cbgg.nl of 0348-489950